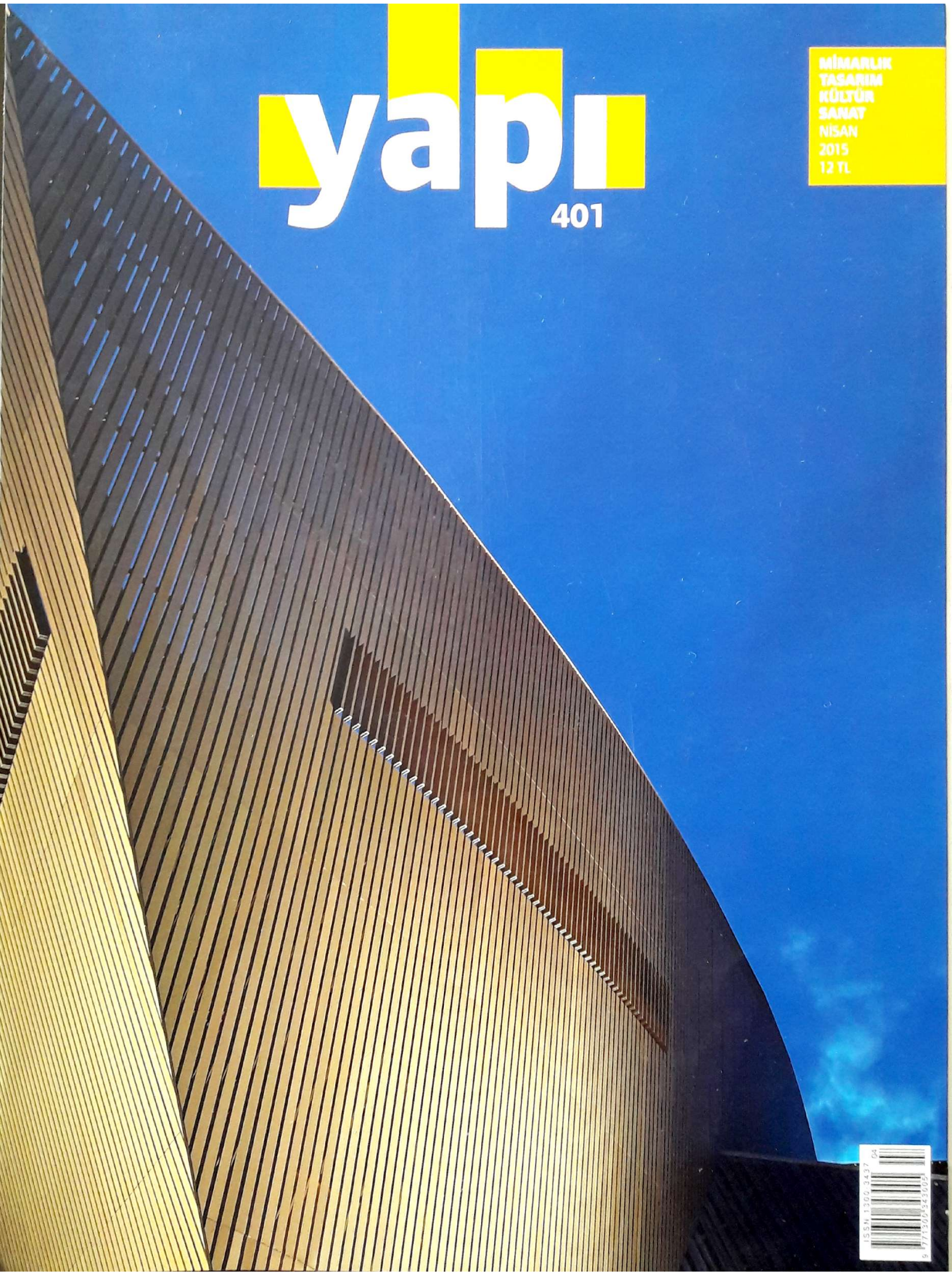
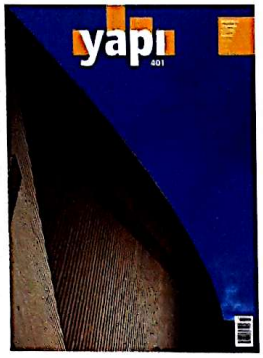
yapı

401

MİMARLIK
TASARIM
KÜLTÜR
SANAT
NİSAN
2015
12 TL

Scanned by CamScanner

İçindekiler

70

84

YAPI **401** NİSAN *APRIL* 2015
AYLIK MİMARLIK TASARIM KÜLTÜR SANAT DERGİSİ
MONTHLY ARCHITECTURE DESIGN CULTURE AND ART MAGAZINE

KURULUŞU FOUNDED 1973

Yayımlayan PUBLISHED BY
YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ A.Ş. BUILDING INFORMATION CENTRE
Fulya Mah. Yeşilçimen Sok. No: 12/430
(Polat Kulesi yanı) 34394 Şişli/İSTANBUL
Tel: (0212) 266 70 70 Faks: (0212) 266 74 66

YAPI-ENDÜSTRİ MERKEZİ A.Ş. ADINA İMTİYAZ SAHİBİ
İ. Murat Kafescioğlu

GENEL YAYIN YÖNETMENİ (SORUMLU MÜDÜR)
EDITOR-IN-CHIEF
Yasemin Keskin Enginöz

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ MANAGING EDITOR
Burçin Yılmaz

GRAFİK TASARIM GRAPHIC DESIGN
Emre Çıkınoğlu, BEK

GRAFİK UYGULAMA REALIZATION
Aslıhan Abay

BASKI SORUMLUSU PRINTING MANAGER
Kemal Kara

REKLAM YÖNETİCİSİ ADVERTISEMENT MANAGER
Derviş Yıldız

REKLAM SATIŞ ADVERTISEMENT
Cihat Er, Bahadır Erkmen, Behram Erkan, Cihan Erzincan, Sema Çekin, Koray Eşmeler, Gülay Kansu, Günay Üngüder, Yalçın Keskin

BASKI VE RENK AYRIMI PRINT AND COLOR SEPARATION
OFSET FİLMCİLİK VE MATBAACILIK SAN. VE TİC. A.Ş.
Şair Sokak No: 4 Kâğıthane 34410 İstanbul
Tel: 0212 295 86 01

BASKI TARİHİ VE YERİ PRINT DATE AND PLACE
24.03.2015, İSTANBUL

DAĞITIM DISTRIBUTION
Doğan Dağıtım

YAYIN TÜRÜ
Yaygın, Süreli

SAYISI SINGLE COPY
12 TL (KDV Dahil)

ABONMAN ANNUAL SUBSCRIPTION RATE
12 sayı: 130 TL (KDV Dahil)
Öğrencilere: 109 TL (KDV Dahil)
Dış Ülkeler (To Abroad): US $ 150.-

POSTA ÇEKİ HESABI POSTAL CHEQUE ACCOUNT
334545

ABONELER VE DAĞITIM SERVİSİ
SUBSCRIPTION AND CIRCULATION SERVICE
(0212) 266 70 70/140

YAZI VE YÖNETİM BÜROSU
EDITORIAL AND ADMINISTRATIVE OFFICE
Fulya Mah. Yeşilçimen Sok. No: 12/430
(Polat Kulesi yanı) 34394 Şişli/İSTANBUL
Tel: (0212) 266 70 70 **Faks: (0212) 266 74 66**
bilgi@yapidergisi.com **www.yapidergisi.com**

Yayımlanan yazılardaki düşünceler yazarlarına ait olup YAPI Dergisi'ni bağlamaz. Kaynak gösterilerek yazılardan alıntı yapılabilir. Reklamlar reklam verenin sorumluluğundadır. YAPI Dergisi reklamlarda verilen bilgilerden dolayı sorumlu tutulamaz. Yayımlanan projelerdeki bilgiler künyedeki mimar ve tasarımcıları tarafından bildirilmiş olup, onların sorumluluğundadır.
ISSN 1300-3437

KAPAK COVER
Mons Uluslararası Kongre Merkezi

KAPAK FOTOĞRAFI COVER PHOTO
©Hufton+Crow

Tarandığı Veritabanı:
Design and Applied Arts Index (DAAI)

SEYAD 2000
Sektörel Yayıncılar Derneği üyesidir.
www.seyad.org

EKODesign Konferansı'na ve Panelimize Davetlisiniz! 4

Yasemin Keskin Enginöz
YAPI Dergisi olarak bu yıl ikinci kez EKODesign Konferansı'nda Yapı Dergisi Seçkisi başlığı altında Vaka Etütleri paneline evsahipliği yapacağız. "Yeşil Motivasyon" ana teması altında düzenlenecek Konferans'ın içeriğine seçtiğimiz projelerle eğitim mekânı-motivasyon ilişkisi üzerinden katkı koymayı hedefliyoruz. Amacımız iyi mimarlık uygulamaları üzerinden çevre dostu yapı, enerji verimliliği, yaşam döngüsü esasına uygun malzeme ve uygulama vb. konuları örneklerle konuşmak.

Görüş-Tartışma 22

- Haliç'in Boynuzları, **Enis Kortan**
- Yıldırım Kocacıklıoğlu'nun ardından- Erken Modernistler ve Yıldırım Kocacıklıoğlu, **Gökhan Karakuş**

Haberler 30

- "Kuzey Ormanları'na AVM" AYM yolunda!
- Bir "Çılgın Proje" daha
- Cunda'ya yat limanı
- AKM'ye 7 yılda ne oldu?
- Mimarlık Semineri 2015
- YEM'de Etkinlikler...
- İstanbul'da "Sinan Zamanı" başlıyor...
- 4. Uluslararası Yeşil Çatı Kongresi

Bir Konu 64

- Kazakistan'da İnşaat Yatırımları, **Gülsen Yılmaz**

Kamil Masaracı'dan 68

Ürünler/Yenilikler 70

- Yurtbay Seramik'ten Aura Serisi
- Hem duş teknesi hem küvet: Combo

Sanat 80

- "I am the Big Gun /Je suis un Big Gun"
- "Değmesin Yağlıboya / Watch Out"

Yayınlar 86

- İstanbul'dan Sayfalar
- Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri
- Beni "Akkuyu"larda Merdivensiz Bıraktın
- Ankara 1939 - 1945 II. Dünya Harbinin Gölgesinde

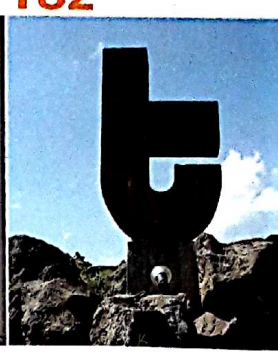
Scanned by CamScanner

"İşin İçine Duygu Katabilmek" 90

Massimiliano Fuksas ile söyleşi
Sebla Arın, 13 Şubat günü Uludağ Üniversitesi'nde yapılan 2. Bursa İnşaat Zirvesi'nin konuğu Massimiliano Fuksas ile yaptığı söyleşiyi Zirve'den izlenimleriyle birlikte aktarıyor.

Kültür Endüstrileri Kapsamında Tarih ve Kültürü Yeniden Sunma Stratejileri - Prag Örneği 96

İpek Özbek Sönmez

Mekân Tasarımında Sorun Olarak Büyüklük, Uzaklık ve "Eğitim Kampusları" 102

Mustafa Orkun Özüer

Mons Uluslararası Kongre Merkezi 106

MİMARİ TASARIM: Studio Libeskind (ABD), H2a Architecte & Associés (Belçika) ortaklığıyla
Kabuk, strüktüre doku kazandırırken ışık da veriyor. Eğik kuşak biçiminde şampanya rengi duvarlarla, eloksallı aluminyum kaplama yükseldikçe kuzey yönündeki sokağa uzanan bir gemi pruvası ortaya çıkarıyor.

Piri Reis Üniversitesi 116

MİMARİ TASARIM: Kreatif Mimarlık
Yoğun bir işlev programına sahip olan proje, sekiz parçalı yapı bloğunun eğimli arazi üzerine kademeli olarak yerleştirilmesiyle oluşturuldu.

Doğuş Otomotiv Teknoloji Merkezi 126

MİMARİ TASARIM: ERA Şehircilik, Mimarlık Müşavirlik
"Yer"e ilişkin bir duruş sergilemek ve kendine bir kimlik yaratabilmek projenin tasarım yaklaşımının önemli bir unsuru olmuş.

Toronto Üniversitesi Mississauga İnovasyon Merkezi 134

MİMARİ TASARIM: Moriyama & Teshima Architects

1-6 Copper Lane 142

MİMARİ TASARIM: Henley Halebrown Rorrison
Proje, mimarlığın, yaşam biçimleri ve ekonomik koşulların değişimiyle ortaya çıkan yeni toplumsal gereksinimlere nasıl yanıt verebileceğinin iyi bir örneği.

Göktürk 118 148

MİMARİ TASARIM: CM Mimarlık, Cem Sorguç
32 konut birimi ve zemin kat ticaret birimlerinden oluşan yapı farklı zemin tanımlarında yer alan iç avlu ve çevre bahçelerden oluşuyor.

İzmir Otomatik Otopark Projesi 152

MİMARİ TASARIM: Baran Uyan-BRN Mimarlık
938 m²'lik alanda Alsancak ve çevresinin otopark gereksinimini karşılayacak Tam Otomatik Otopark Projesi, 11 değişken yükseklikte kat düzleminde, tamamı çelik konstrüksiyondan üretilmiş İzmir'in en yüksek binası olmuştur.

Bener Hukuk Bürosu 158

MİMARİ TASARIM: Team Fores
Otoparkından çatısına kadar yeşille iç içe, her katta ayrı bir korunaklı terası olan, her metrekaresinden ferah, derin nefesler alınabilen bir büro tasarımı...

Bergama Kültür Merkezi 164

MİMARİ KONSEPT PROJE: EAA-Emre Arolat Mimarlık
Arkadın içinden yükselen kütleler, güçlü geometrileri ile barındırdıkları işlevleri temsil ederken, aralarında kalan boşluklar ile kamusal kullanıma açık zengin mekânlar ortaya çıkarıyor.

Yarışmadan Uygulamaya Sürdürülebilirlik: Güneş Dekatlonu 170

Ebru Güller, Ayça Tokuç

Bolu'da Antik Dönem ve Mimari İzleri 176

Can Karagülle

"Yüzyılların Yüzyılı" 182

BU SAYIDAKİ REKLAMLAR DİZİNİ

- AKG Gazbeton İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş. 37
- Arçelik Klima 47
- Asimetrik Ses, Işık ve Görüntü Sistemleri A.Ş. 8
- Aspen Yapı ve Zemin Sist. San. ve Tic. A.Ş. 13
- Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş. 49
- Batu Mimarlık Mühendislik Dek. İnş. Taah. San. Tic. Ltd. Şti. 6
- Baumit İnşaat Malz. San. Tic. Ltd. Şti. 59
- BTM Bitümlü Tecrit Maddeleri San. Tic. A.Ş. 23
- Canon Eurasia Görüntüleme ve Ofis Sist. A.Ş. 5
- Çebi Kilit ve Mobilya Aksesuarları San. Tic. A.Ş. 15
- Çuhadaroğlu Metal Sanayi ve Pazarlama A.Ş. 18
- Dalsan Alçı San. ve Tic. A.Ş. 28, 29, 35
- Eczacıbaşı Yapı Gereçleri San. ve Tic. A.Ş. Arka Kapak
- Ermaş Mermer San. ve Tic. A.Ş. 73
- Fibrobeton Yapı Elem. San. İnş. ve Tic. A.Ş. 95
- Finike İnşaat ve Tic. Ltd. Şti. 16
- Geberit Tesisat Sistemleri Tic. Ltd. Şti. 51
- Geze Kapı ve Pencere Sist. San. ve Tic. Ltd. Şti. 10
- İstanbul Sabiha Gökçen Uluslararası Havalimanı Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş. Arka Kapak İçi
- İzocam Ticaret ve Sanayi A.Ş. 27
- Kale Çelik Eşya Sanayii A.Ş. 85
- Klassis A.Ş. 62-63
- Knauf İnşaat ve Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş. Ön Kapak İçi, 9
- Koçtaş Yapı Marketleri Tic. A.Ş. 89
- Koramic Yapı Kimyasalları San. ve Tic. A.Ş. 77
- Mapei Yapı Kimyasalları Ltd. Şti. 41, 43, 45
- Mitsubishi Electric Turkey A.Ş. Klima Sistemleri 133
- NEF Timur Gayrimenkul Yatırım A.Ş. 69
- Nergiz Dekorasyon Tasarım San. ve Tic. A.Ş. 55
- Nevra İnşaat Yapı Teknolojileri San. ve Tic. Ltd. Şti. 20
- Nurus A.Ş. 53
- Oyak Beton San. ve Tic. A.Ş. Ön Kapak İçi Karşısı
- Pruva Neta Dijital İletişim Gıda Tur. Teks. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. 19
- Remmers Yapı Malz. San. ve Tic. Ltd. Şti. 147
- Sayısal Grafik San. ve Tic. Ltd. Şti. 17
- Schlüter Systems Dış Tic. Ltd. Şti. 14
- Seramiksan Turgutlu Seramik San. ve Tic. A.Ş. 67
- Seranit Granit Seramik San. ve Tic. A.Ş. 83
- Sika Yapı Kimyasalları A.Ş. 39, 87
- Tirim İnşaat Mim. Taah. San. ve Tic. A.Ş. 21
- Trakya Cam Sanayii A.Ş. 33- 75
- Trox Turkey Teknik Klima San. ve Tic. Ltd. Şti. 37
- Tureks Turunç Madencilik İç ve Dış Tic. A.Ş. 12
- Türk Henkel Kimyevi Madde San. Tic. A.Ş. 61
- Viega GmbH + Co.kg 101
- Viko Elektrik ve Elektronik End. San. ve Tic. A.Ş. 79
- Yapı-Endüstri Merkezi A.Ş. 26, 52, 60, 66, 78, 88, 175, 181
- YEM Fuarcılık A.Ş. Dışa Kulaklı Ön Kapak, 11, Insert
- Yurtbay Seramik San. Tic. A.Ş. 7

Scanned by CamScanner

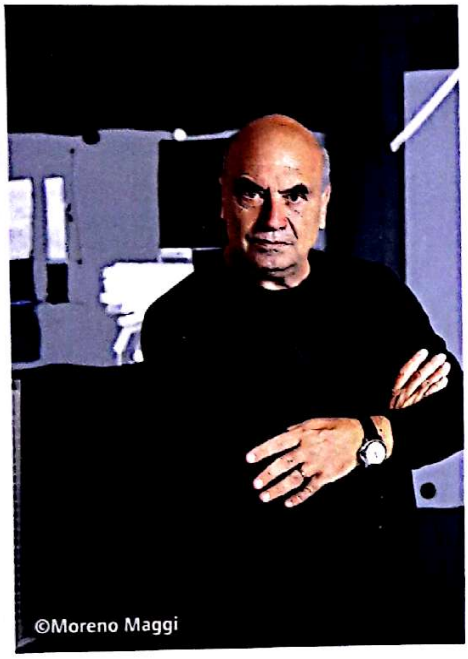
Massimiliano Fuksas ile söyleşi

"İşin İçine Duygu Katabilmek"

'Putting Emotion into Projects'

ENGLISH SUMMARY ON PAGE 94

Sebla Arın, 13 Şubat günü Uludağ Üniversitesi'nde yapılan 2. Bursa İnşaat Zirvesi'nin konuğu Massimiliano Fuksas ile yaptığı söyleşiyi Zirve'den izlenimleriyle birlikte aktarıyor.

Massimiliano Fuksas

SEBLA ARIN*

» 13 Şubat 2015 günü Uludağ Üniversitesi Mete Cengiz Kültür Merkezi'nde düzenlenen ve ağırlıklı olarak kentsel dönüşüm uygulamalarının tartışıldığı 2. Bursa İnşaat Zirvesi'nin konuşmacıları arasında sektörün farklı dinamiklerini oluşturan profesyoneller yer almaktaydı. Siyasetçiler ve yerel yönetim temsilcileri, mimarlar, yatırımcılar ve inşaat şirketlerinin temsilcileri kentsel dönüşümü kendi perspektiflerinden değerlendirdiler. Zirve'nin en ilgi çekici adı dünyanın farklı bölgelerinde birçok kentsel projeye imza atmış olan Massimiliano Fuksas idi. Fuksas, kendi yapıları üzerinden örnekler vererek tasarım yaklaşımını ve önceliklerini anlattığı bir sunum gerçekleştirdi. Ayrıca bu sunum öncesinde, kendisiyle Bursa'nın gündemini oluşturan kentsel dönüşüm problemleriyle ilgili kısa bir söyleşi yapma olanağı bulduk.

Zirve, Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe ile Çevre ve Şehircilik Bakanı İdris Güllüce'nin konuşmalarıyla başladı. Altepe, Bursa'nın dünyanın en hızlı gelişen dördüncü kenti olduğunu, bu nedenle hızla büyüdüğünü ve kaliteli yapı stokuna giderek daha fazla gereksinim duyduğunu belirttiği konuşmasında, kentin deprem bölgesinde yer alması nedeniyle kentsel dönüşümün Bursa için büyük önem arz ettiğini vurguladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Güllüce ise dünyanın en büyük 250 inşaat firmasından 42'sinin Türk olduğunu, bu ivmeyi yakalamışken inşaat sektöründe dünya birincisi olmayı hedeflememiz gerektiğini belirtti. Türkiye gibi deprem kuşağında yer alan bir ülkede yapı stokunun depreme dayanıklı olarak yeniden oluşturulmasının zorunluluk olduğunu; Türkiye gibi genç nüfusun hızla arttığı bir ülkede konut fazlasının söz konusu olamayacağını sözlerine ekledi. Türkiye'nin son dönemde gerçekleştirilen mega projelerle dünyanın önde gelen ülkeleri arasına girdiğini söyleyen Bakan, bu konudaki gururunu şu sözlerle dile getirdi: "Mesela dünyanın en büyük havalimanını yapıyoruz dediğimde kendimi Viyana kapılarındaki akıncı beyi gibi hissediyorum."

Zirve'nin açılış konuşmaları ulusal ve yerel yönetimin sektöre ve kentsel dönüşüm konusuna yaklaşımını ortaya koyarken, ilk oturumun moderatörü Celal Abdi Güzer'in konuşması aynı konuyu bir de tasarımcı perspektifinden gözler önüne serdi. Güzer, kentsel tasarım projelerinde altyapıyı yeniden oluşturma ve iyi bir şehircilik anlayışına geçme fırsatlarının her zaman yeterince kullanılamadığını, merkezi alanlarda dönüşümden kaynaklanan dinamiklerin işlevselleştirilemediğini belirtti. Büyüme ve gelişmenin önemli olduğunu ancak bunun kendiliğinden bir değer gibi algılanmasının doğru olmadığını dile getiren Güzer, nicelikten çok nitelik meselesine önem verilmesi gerekliliğini vurguladı. Bursa Doğanbey ve benzeri TOKİ uygulamalarının yatay gecekondudan dikey gecekonduya geçiş süreci olarak değerlendirilebileceğini, sağlamlık faktörü bir yana bırakıldığında

Scanned by CamScanner

bu tür uygulamaların kentsel tasarım, ölçek, sosyoloji anlamında yeniden ve daha büyük bir soruna dönüşecek yeni bir yapı stoku oluşturduğunu ifade etti. Güzer, "kentle kurulan ilişkinin ayaklarımızın altından kaymaması" adına kentsel dönüşüm projelerinin niteliğinin tartışılması gerektiği üzerinde durduğu konuşmasını kentsel kimlik ve aidiyet meselelerini vurguladığı şu sözlerle tamamladı: "Yerle, yönle, kültürle ilişkisini yitiren bir durumda sırf çok yapmak, yüksek yapmak üzerinden bir değer oluşturulamaz".

Güzer'in kentsel dönüşüm projelerini değerlendirdiği konuşmasını en iyi özetleyen sözler, Cat Stevens'ın "Where Do Children Play?" şarkısından yaptığı alıntıda gizliydi:

"Gökyüzünü deldik, gökdelenlerle kapladık.
Peki daha nereye kadar inşa edeceğiz?
Yukarıda hiç yer kalmayana kadar mı?
Biliyorum çok yol aldık.
Her geçen gün daha da gelişiyor, değişiyoruz.
Peki ama şimdi çocuklar nerede oyun oynayacak?"

Sunumu öncesinde yaptığımız söyleşide Fuksas'a da Bursa'nın merkezinde yükselen Doğanbey TOKİ konutları ile ilgili düşüncesini sorduk. Fuksas 2010 yılında Bursa Hanlar Bölgesi için bir kentsel dönüşüm projesi hazırlamış, bu projeyi anlatırken tarihi kent merkezindeki yaşamı canlı tutabilmek adına merkezdeki yerleşim bölgelerinin son derece önemli olduğu üzerinde durmuştu. Fuksas master plan oluşturulurken kent dokusu içerisinde belirli sayıda dikkat çekici, belirgin yapı yerleştirmenin gerekli olduğunu ancak burada önemli olanın işin içine duyguyu katabilmek olduğunu vurguladı. İnsana ilişkin gereksinimlerin doğru biçimde karşılanmadığı, mimari nitelik oluşturulurken insan etkeninin göz ardı edildiği bu tür yapıları ise şöyle tanımladı: "Bu tıpkı olağanüstü güzellikte bir kadınla birlikte olup onu öpememek gibi. His yok, tutku yok, kalp yok."

İnsan ölçeği Fuksas'ın sunumunda ele aldığı bütün projelerinin çıkış noktasını oluşturuyordu. Projenin ölçeği ne olursa olsun. Bu örneklerden biri de yapımı 2005 yılında tamamlanan Milano Fuar Merkezi. Projeyle ilgili

Milano Fuar Merkezi. Milan Trade Fair Centre. **©Massimiliano ve Doriana Fuksas**

sunumuna master plan ölçeğindeki yerinden başlayan Fuksas bu projede teknik standartları zorlayarak yaklaşık 2 km. uzunluğunda cam bir örtü sistemi oluşturmuş. Mimarlığını geometriler içine hapsolmayan bir geometri olarak tanımlayan Fuksas, rijit kütleleri birbirine bağlayan organik formlu bu örtüyü tasarlarken ziyaretçilerin farklı kullanım biçimlerine olanak veren mekânlar oluşturmayı hedeflediğini dile getirdi. Fuksas'ın projelerini anlatırken ısrarla vurguladığı konu, gerçek müşterisinin mekânın kullanıcısı olacak insanlar olduğu; bu nedenle çocuk, kadın, erkek, yaş ve cinsiyet fark etmeksizin herkesin içerisinde var olabileceği mekânlar yaratmanın peşinde olduğu idi. Karşılıklı yaptığımız söyleşide de kendisinin yaşanılabilir, insancıl mekânlar yaratma hassasiyeti ön plana çıktı. "Kentsel çevrenin oluşumunda kullanıcının kendini ilgilendiren tasarım kararlarında etkili olmasını sağlayan katılımcı tasarım süreçleri hakkında ne düşündüğü" sorusuna Fuksas şu yanıtı verdi: "Karşınızdaki müşterinin, gerçek kullanıcının insan olduğunu asla unutmamak gerekir. Duyguyu ve insanın sosyal gereksinimlerini işin içine katmanın bir yolu bulunmalı. Kentsel ölçek gibi büyük bir proje üzerinde bile çalışırken mimarın kendi sınırlarını koyabilmesi, mekân duygusunu kaybetmemesi önemli. Bir biçimde kullanıcıyı işin içine dahil etmesi, onun kendini kaybetmeyeceği, içinde bulunmaktan mutluluk duyacağı, 'iyi' olarak tanımlayabileceği mekânlar oluşturabilmesi gerekli. Daha sonra ise çevrenin farkına varmak ve onu gerçekten görebilmek gerek. Coğrafya, topografya, var olan doku, bağlam... Bütün bunlar göz önünde bulundurulursa başarıya ulaşmak mümkün olabilir." Fuksas'ın tasarımlarında en az insan etkeni kadar önemsediği başka bir etken de kültürel ve fiziksel altyapı. Farklı bir coğrafya için tasarım yapması istendiğinde öncelikle o kültürü doğru biçimde analiz etmeye önem

Scanned by CamScanner

Admirant Giriş Binası, Eindhoven, Hollanda. Admirant Entrance Building, Eindhoven, The Netherland. ©Massimiliano ve Doriana Fuksas

verdiğini belirtiyor. Yaptığı sunumda bu yaklaşımını 1990'ların sonlarında Hollanda-Eindhoven'da kent merkezi için hazırlanan master plan kapsamında yaşama geçirdiği projeyle (Admirant Giriş Binası) örnekledi. Bu projeye başlarken kendisine Hollandalıları memnun etmenin çok zor olduğunun söylendiğini, ancak bunu kent merkezindeki yaşam alışkanlıklarını inceleyip doğru biçimde analiz ederek aşabildiğini dile getirdi. Kent meydanında 2000 bisikletlik bir park alanı oluşturmasını, burada yer alan alışveriş merkezinde sosyal ilişkileri ve kullanıcı dolaşımını canlı tutmak adına farklı kotlarda meydanlar yaratma fikrini bu ön analiz çalışmalarına dayandırdı.

Fuksas'ın kültürel doku kadar önem verdiği bir başka bileşen de çevresel veriler. 2004 yılında hayata geçirdiği Modena'daki Ferrari Araştırma ve Geliştirme Merkezi ve Venedik yakınlarındaki Nardini Grappa Damıtımevi arsanın çevresel verilerine zarar vermeden mimari tasarımı oluşturabilmek adına teknolojik olanakların olabildiğince kullanıldığı iki örnek olarak Fuksas'ın sunumunda yerlerini aldılar. Sunumdaki başka örneklerle kıyaslandığında çok daha küçük bir ölçeğe sahip olan Nardini Grappa Damıtımevi oldukça özel bir örnek. Bunun nedenlerinden ilki yapım sırasında proje arsasında yer alan meşe ağaçlarının tekinin bile kesilmemiş olması, projenin var olan bitki örtüsüne göre biçimlendirilmesi. Bu projeyi özel kılan başka bir unsur ise ilginç müşteri profili. Ailesi yaklaşık 220 yıldır bu bölgede grappa üreten bir şirketi yönetmekte olan 80 yaşlarındaki Giuseppe Nardini Fuksas'tan kendisi için bir proje tasarlamasını talep eder. Fuksas müstakbel müşterisine tasarlaması istenen binanın nasıl bir işlevi olması, ne tür bir programa sahip olması gerektiğini sorduğunda aldığı yanıt ilginçtir. "Bilmem. Yalnızca mimarlık istiyorum ben. İyi mimarlık." Bu doğrultuda tasarlanan yapı, içerisinde bir laboratuvar, dinlenme ve ağırlama salonları, klasik müzik dinletileri ve çağdaş bale gösterilerinin gerçekleştirilebileceği bir gösteri salonu barındıran, formu proje arsasındaki ağaçların konumu esas alınarak oluşturulan, kışın iş amaçlı, yazın ise kamuya açık bir festival alanı olarak kullanılan iki eliptik kütleden oluşturulmuş. Elbette Nardini çok özel ve nadir rastlanan bir müşteri kimliğine sahip. Ne yazık ki çoğu zaman bir mimari ürüne gereksinim duyan kullanıcının tek kaygısı "iyi mimarlık" olamıyor. Hele ki bu toplantı kapsamında ele alınan kentsel dönüşüm süreçlerinde kullanıcı değil iyi mimarlığı talep etmek, kendisine sunulana razı olmak durumunda kalıyor genellikle. Türkiye'de sürdürülmekte olan birçok kentsel dönüşüm projesinde kentsel doku tamamıyla ortadan kaldırılıp yerine yeni bir yaşam biçimi önerisi getirilmekte. Fuksas'a böylesine büyük bir değişime kullanıcının nasıl uyum sağlayabileceğini, başka türlü bir kentsel dönüşüm yönteminin mümkün olup olmadığını sorduk. Şöyle yanıtladı: "Yalnızca inşa ederek bütün bir toplumun niteliğini, yaşam

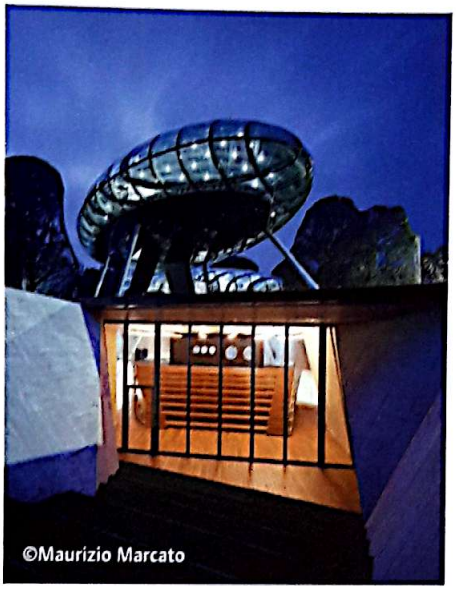

Ferrari Genel Müdürlüğü ve Araştırma Merkezi. Ferrari Headquarters and Research Centre. ©Massimiliano ve Doriana Fuksas

Scanned by CamScanner

kalitesini yükseltmek mümkün değil. Bir şekilde projede yapılmak istenen, amaçlanan yaşamsal dönüşüm doğru biçimde açıklanmalı. Süreçte yer alan bütün figürlerin, yalnızca birinin değil tamamının vizyonunu değiştirebilmek gerekiyor. Bu figürler arasında yatırımcı da, siyasetçi de, kullanıcı da bulunuyor. Her birinin dönüşümden farklı beklentileri var. Her biriyle doğru biçimde iletişime geçebilmek ve hepsini eğitebilmek önemli. Saygınlık, insanlık, güzellik gibi kavramlar yeniden sorgulanmalı. Mimarlık yalnızca binanın tasarlandığı, inşa edildiği kısa süreçten ibaret değil. Çok daha fazlası..." Bu sözler yapılı çevrenin oluşumunda toplumsal eğitimin önemini bir kez daha hatırlattı. Belki de yaşanabilir ve sağlıklı kentler oluşturabilmenin yolu tepeden inme projeler sunmak yerine, toplumun düşünsel yapısını dönüştürerek "iyi mimarlık" talep etmesini ve bunun için katkı koymasını sağlayacak bir eğitim politikasından geçmektedir. Nitel ve nicel mimarlık arasındaki bu kritik çizgi Fuksas'ın küratörlüğünü yaptığı 7. Venedik Mimarlık Bienali'nin başlığını anımsatıyor: "Daha Az Estetik, Daha Çok Etik". Kentsel yerleşim projelerinde etik ve estetik arasındaki dengeyi sorduğumuzda Fuksas'ın yanıtı "1998-1999 yıllarında düşünmeye başladım bu konuyu. O dönemde mimarlık camiası bu konuya şüpheci yaklaşıyordu. Çok fazla inanmıyorlardı. Ancak aradan neredeyse 20 yıl geçtikten sonra bugün çok daha fazla insan etik meselesini konuşuyor. Gerçek kullanıcı olan insanın gereksinimleri fark edildikçe daha uzun yıllar tartışılacak" şeklinde oldu. Gerçekten de son derece kritik bir öneme sahip etik ve estetik meselesi, özellikle de kentsel mekân söz konusu olduğunda. "Kime ve neye göre estetik?" sorusu gündemdeki yerini sürekli koruyor. Estetik beğeninin görecelilik hali Bursa'da sürdürülmekte olan (benzer örneklerine birçok farklı kentte rastlayabileceğimiz) bir başka dönüşüm projesini anımsatıyor. "Çevreyolu üzerinde yer alan cephe yenileme çalışması" kapsamında yola cephesi bulunan binaların yalnızca ön yüzeyi "siding" yöntemiyle kaplanıyor. Kentsel yaşam kalitesini değiştirme iddiasındaki bu tür projeler hakkındaki yorumu sorulan Fuksas şu yanıtı verdi:

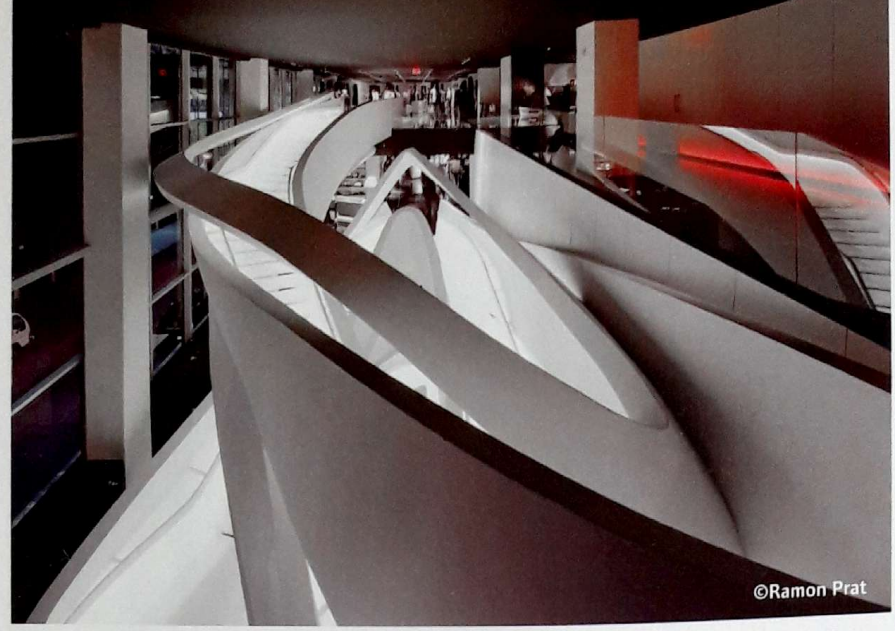

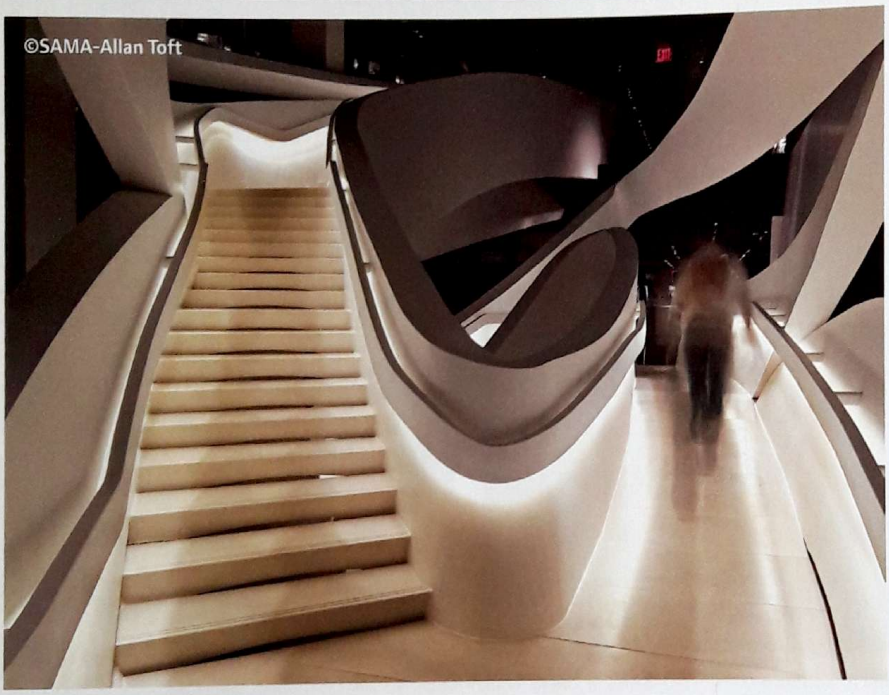
Nardini Araştırma Merkezi ve Oditoryum, İtalya. Nardini Research Centre and Auditorium, Italy.
©Massimiliano ve Doriana Fuksas

"Mimarlık yalnızca makyaj yapmak ve görsel bir etki yaratmaktan ibaret değil. Mimarlık ortam yaratmalı, insanları tam anlamıyla kapsayacak bir yaşam çevresi oluşturabilmeli."

Son dönemde Bursa'da kent kimliğiyle ilgili süregelen tartışmalardan bir başkası da yeni stadyum projesinin tamamlanmasına az bir zaman kala, eski stadyumun sonunun ne olacağı konusu. İnşaat Zirvesi'nde yeni stadyum projesi olan "Timsah Arena"nın da sunumu yapılmışken, Fuksas'a Bursa'daki eski stadyum yapısı gibi toplumun sosyal ve kentsel hafızasını oluşturan yapıların dönüştürülmesi ile ilgili fikir ve önerilerini sorduk son olarak. Şöyle yanıtladı: "Stadyum kentin bir parçası. Anıt değil. Bir bütünün parçası. Kent bunun gibi birçok parçadan oluşuyor. Konutlar, müzeler, alışveriş merkezleri... Kent, bu tür etkinlik alanlarının tamamından oluşur. Söz konusu olan sonuçta kutsal bir mekân değil. Yeni bir stadyum inşa edilebilir ve var olan başka bir biçimde değerlendirilebilir. Daha farklı biçimlerde düzenlenebilir. Kentin kendi döngüsü içerisinde yeni anı mekânları oluşabilir."

Fuksas'ın sunumunda üzerinde durduğu insan ve çevre etmenlerinin yanısıra üçüncü önemli unsur teknolojik yetkinlik oldu. Milano Fuar Merkezi'nin yüzlerce metre uzunluğundaki şaşırtıcı cam örtüsünün tasarımı, Ferrari Araştırma ve Geliştirme Merkezi'nin son derece uzun konsol çıkmasının statik hesapları zorlama pahasına yalnızca tek bir kolonla desteklenerek taşıtılabilmesi, Eindhoven'deki Admirant Giriş Binası projesinde taşıyıcı sistemlerle oynayarak, hattâ zorlayarak farklı mekânsal deneyimlerin olanaklı kılınması Fuksas'a

Armani Showroom'u, 5. cadde, New York. Armani 5th Avenue, New York. **©Doriana ve Massimiliano Fuksas**

göre işte bu teknolojik yetkinliğin ve deneyimin sonucu. Fuksas'ın sunumunda yer verdiği, yaratıcılığın sınırlarını zorlayarak, taşıyıcı sistemi ve alışılagelmiş geometrik yüzeyleri bozarak oluşturduğu mekân çözümlerinin bir başka örneği New York'taki Armani Mağazası oldu. Fuksas, bu projesinde farklı kotları birbirine bağlayan organik bir dolaşım elemanıyla iç mekâna heyecan katmayı başarmış.

Ancak çok sayıda farklı yüzeyin bir araya gelmesinden oluşan ve yapının odak noktasını teşkil eden bu heykelsi dolaşım elemanının üretimi oldukça maceralı olmuş. ABD'de alınan teklifler gerek maliyet gerekse üretim süresi olarak tahminleri çok fazla aşınca yeni bir üretici arayışına girilmiş. Ve sonunda aranan kan Türkiye'den bulunmuş. Türkiye'deki bir fabrikada üretilen bu akışkan formlu merdiven daha sonra parçalara ayrılarak ABD'ye gönderilmiş ve orada yeniden bir araya getirilmiş. Bu anekdot, toplantı boyunca anlatılan projeler arasında niteliğin yalnızca nicelikle ölçülmemesi gerektiğinin en güzel örneklerinden biri oldu. "Dünyanın en büyük" işlerinden biri olmasa da ve insanda "Viyana kapılarına dayanma" hissiyatı oluşturmasa da; gerek bu örnek gerekse Zirve boyunca sektörün ileri gelen temsilcileri tarafından sunumu yapılan örnekler nitelik konusunda gerçekten ileri düzeyde üretim yapabilecek potansiyele sahip olduğumuzun kanıtı oldu. Yeter ki bu potansiyeli hayata geçirebilecek ortam koşulları sağlanabilsin.

***Sebla Arın, Öğretim Görevlisi**
Bursa Orhangazi Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi

'Putting Emotion into Projects'

SEBLA ARIN

» The Second Bursa Construction Summit took place at Uludağ University's Mete Cengiz Cultural Centre on 13 February 2015. The main subject of discussion at the summit was urban regeneration, and the speakers included professionals representing different dynamics of the sector. Politicians, representatives of local government, architects, investors and representatives of construction companies evaluated urban regeneration from their own perspectives. Most notable among the speakers was Massimiliano Fuksas, who has carried out many urban projects in various parts of the world. Fuksas gave a presentation in which he explained his design approach and priorities, illustrated by examples of his own buildings.

Human scale was the starting point for all of the projects discussed by Fuksas in his presentation; whatever the scale of the project. One of the examples was the Milan Fair Centre completed in 2005. Fuksas commenced with the position of the project within the master plan, and described how he stretched technical standards by designing a glass roof nearly 2 km in length. Fuksas defined architecture as a geometry that cannot be confined within geometries, and explained that in designing this roof with its organic form linking rigid masses, he aimed to form spaces appropriate for different uses by visitors. A point he made insistently during his talk was that his real clients are the people who will use the space; and that therefore he endeavours to create spaces where children, women and men, without distinction of age and gender, can exist. In our interview his determination to create livable, human spaces was what made the greatest impression.

When asked what he thought of participatory design processes enabling users to influence design decisions that will have an impact on themselves in the course of creating urban environments, he replied: "You should never forget that your client and the actual user are human beings. You have to find a way of incorporating emotion and people's social needs into a design. Even when working on a large urban scale project, it is vital that the architect be able to define his own boundaries, and not lose the sense of space. In one way or another he must include users in the project by creating spaces where they will not become lost, in which they will be happy to be and which they can regard positively. Then the architect must be aware of the environs and really see them. Geography, topography, the existing texture, context... If all of these are kept in mind then the project can be a success".

Scanned by CamScanner